

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Υπεύθυνη Τμήματος Ιστορίας: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΜΙΛΤΟΣ ΣΥΡΜΟΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. ΟΥΛΕΝ
- β. αγροτική μεταρρύθμιση
- γ. Διχοτόμηση του χαρτονομίσματος

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη Σωστό, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις για το αγροτικό ζήτημα του Ε. Βενιζέλου, την εποχή του διχασμού, σκοπό είχαν να ευνοήσουν τους οπαδούς της παράταξής του.
2. Η οικονομική πολιτική του Βενιζέλου οδήγησε σε ελλειμματικούς προϋπολογισμούς για πολλά χρόνια.
3. Στο χώρο της έγγειας ιδιοκτησίας το οθωμανικό δίκαιο δεν διέφερε από το βυζαντινορωμαϊκό που υιοθέτησε το ελληνικό κράτος .
4. Μια από τις συνέπειες του πρώτου παγκόσμιου πολέμου για την Ελλάδα ήταν να αποκτηθούν, ως επί το πλείστον, πεδινά και αρδευόμενα εδάφη.
5. Η ενσωμάτωση των Ιονίων Νήσων στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε το 1864.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

- α. Ποια ήταν τα αίτια της καθυστέρησης της ανάπτυξης του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα έως το τέλος των Βαλκανικών πολέμων; (μονάδες 9)
- β. Πώς διαμορφώθηκε το ελληνικό εργατικό κίνημα, κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου; (μονάδες 4)

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

Να παρουσιάσετε τις προσπάθειες της Ελληνικής Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της κρίσης του 1929 τόσο στις εσωτερικές όσο και στις εξωτερικές οικονομικές συναλλαγές.

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε :

- α) στις συνθήκες σύναψής των εθνικών δανείων από την άφιξη των Βαυαρών και μετά (μονάδες 9)
- β) στους σκοπούς για τους οποίους διατέθηκαν (μονάδες 8) και
- γ) στο δάνειο που έλαβε η Ελλάδα για τη συμμετοχή της στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο (μονάδες 8).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Στο Συνέδριο του Βερολίνου το 1878, η Ελλάδα, αποκλεισμένη ως τότε και επί πέντε σχεδόν δεκαετίες, από τα ξένα χρηματιστήρια και από την εγγυητική κάλυψη των Μεγάλων Δυνάμεων, υποχρεώθηκε να προχωρήσει σε διακανονισμό των παλαιών χρεών της (δάνεια του 1824, 1825 και 1832), για να μπορέσει να έχει επιτέλους πρόσβαση στα εν λόγω χρηματιστήρια και στον “πακτωλό” των εξωτερικών δανείων. Υπάρχει κάποια σύμπτωση, για να μην πούμε συνηγορία, ανάμεσα στην ανάγκη του ελληνικού κράτους να εξασφαλίσει χρηματοδότηση και στην έγνοια των Ευρωπαίων να απασχολήσουν τα αδρανή κεφάλαιά τους. Κατά τον ίδιο τρόπο είναι κοινές οι ευθύνες για τις καταχρήσεις που έγιναν τόσο από την πλευρά των πιστωτών (βλέπε π.χ. τους όρους έκδοσης των δανείων ή την “ευκολία” με την οποία τα δάνεια συσσωρεύονται), όσο και από την πλευρά των πιστούχων κυβερνήσεων, στο θέμα της διαχείρισης των δανείων. Όπως είχε προβλέψει από το 1879 ο Ιωάννης Σούτσος, δύσκολα μπορούμε να φανταστούμε πώς θα ήταν δυνατό να πραγματοποιηθούν, χωρίς τα εξωτερικά δάνεια, ορισμένα δημόσια έργα που ανέλαβαν οι κυβερνήσεις της εποχής».

Χριστίνα Αγγριαντώνη, Οι Απαρχές της Εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19ο Αιώνα, Ιστορικό Αρχείο, Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1986, σ. 258

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Οι πολεμικές δαπάνες της Ελλάδας για την εμπλοκή της στον α΄ παγκόσμιο πόλεμο ήταν πάνω από τις οικονομικές δυνατότητές της. Καλύφθηκαν με την φορολογία, την έκδοση χαρτονομίσματος και τον δανεισμό. Για να μπορέσει να διεξάγει τον πόλεμο, οι Σύμμαχοι άνοιξαν πίστωση για την ελληνική κυβέρνηση, μέσω της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, 12.000.000 στερλίνες η Αγγλία, 30.000.0000 φράγκα η Γαλλία και 50.000.000 δολάρια οι ΗΠΑ. Με βάση αυτές τις πιστώσεις, που θα μπορούσαν να ληφθούν μόνο μετά το τέλος του πολέμου, η Εθνική Τράπεζα εξέδωσε τραπεζογραμμάτια που η αξία τους ανερχόταν στα 850.000.000 δραχμές. Στην πραγματικότητα μετά την υπογραφή της ειρήνης, η Ελλάδα δεν κατόρθωσε να χρησιμοποιήσει τις πιστώσεις αυτές. Τα 2/3 παρέμειναν ακρησιμοποιήτες. Τέλος, όταν επανήλθε στη χώρα ο Κωνσταντίνος το 1920, ανακλήθηκαν όλες οι

πιστώσεις. Έτσι, ουσιαστικά η Ελλάδα πήρε ελάχιστη οικονομική βοήθεια από τους Συμμάχους κατά τη διάρκεια του πολέμου και βασίστηκε κυρίως στους δικούς της πόρους».

Γεώργιος Λεονταρίτης, Οικονομία και Κοινωνία από το 1914 ως το 1918, σελ. 123-124

ΘΕΜΑ Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε :

α) στην ανάγκη που υπαγόρευσε την ίδρυση τραπεζικού συστήματος στο νέο ελληνικό κράτος, (μονάδες 19) καθώς και

β) στην ίδρυση και τη δράση της Εθνικής Τράπεζας στα πρώτα στάδια της λειτουργίας της. (μονάδες 6)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Μετά την ίδρυση της Βασιλείας του Όθωνος έχων ο Εϋνάρδος εν Ελλάδι πεπειραμένον συνεργάτην, τον φίλον αυτού Γεώργιον Σταύρον, έπεμψε αυτώ προς κυκλοφορίαν κεφάλαιον δραχμών 500.000, όπως δοκιμάση αν ο τόπος ήτο ώριμος προς τραπεζικάς εργασίας και προπαρασκευασθή συνάμα βαθμιαίως το προς τοιαύτας εργασίας έδαφος. Ευθύς δε ως έκριναν επίκαιρον, προέβησαν εις διαβήματα παρά τη Κυβερνήσει πεισθείση όπως συνδράμη και υλικώς το έργον συμμετέχουσα διά χιλίων μετοχών. Διά νόμου η κυβέρνησις παρεχώρη τη τραπεζή το δικαίωμα προς έκδοσιν τραπεζικών γραμματίων».

Ιωάννης Βαλαωρίτης, Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (1842-1902), εν Αθήναις, 1902, αναστατική έκδοση Μ.Ι.Ε.Τ., 1988, σ. 6.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η εξάρτηση των καλλιεργητών από τους σταφιδεμπόρους και τους τοκογλύφους, παγιώθηκε μετά την ανεξαρτησία και αποτέλεσε στη συνέχεια κύριο χαρακτηριστικό της σταφιδοπαραγωγής για όλο τον 19ο αιώνα. [...] Οι έμποροι των πόλεων, με κάποιες διαμεσολαβήσεις τοπικών μικρεμπόρων ή παραγγελιοδόχων στις επαρχίες, διοχέτευαν χρήμα ή και εμπορεύματα για τις ποικίλες ανάγκες των χωρικών. Ως εγγύηση προαγόραζαν το εμπορεύσιμο τμήμα της καλλιέργειας του επόμενου χρόνου, εισέπρατταν δηλαδή σε είδος το μικρό κεφάλαιο που δάνειζαν, συν τους τόκους [...] Ο τόκος κυμαινόταν από 18% έως 24%, πολλές φορές δε ήταν ακόμη υψηλότερος, ενώ ο παραγωγός ήταν υποχρεωμένος να παραδώσει όλο τον σταφιδόκαρπο στο δανειστή του. Έτσι η παραγωγή του ήταν πάντα προαγορασμένη και ο έμπορος μπορούσε να κερδοσκοπεί επί της τιμής αγοράς του προϊόντος.

Βασίλειος Πατρώνης, Ελληνική Οικονομική Ιστορία, Οικονομία, Κοινωνία και Κράτος στην Ελλάδα (18ος – 20ος αιώνες).

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Η αποτυχία της Εθνικής Χρηματιστικής Τράπεζας επί Καποδίστρια δεν απεθάρρυνε τους κεφαλαιούχους. Μεταξύ 1831 και 1840 έγιναν αρκετές προσπάθειες για ίδρυση νέας τράπεζας. Τις προτάσεις υπέβαλαν αλλοδαποί κυρίως κεφαλαιούχοι, οι οποίοι εκπροσωπούσαν βρετανικά, γαλλικά, ελβετικά, αυστριακά και ολλανδικά κεφάλαια. Πολλές από τις προτάσεις αυτές είχαν παράλληλο ή κύριο σκοπό να συνδυάσουν την σύσταση της τράπεζας με έναν συμβιβαστικό διακανονισμό των δανείων της Επανάστασης.

Γ. Β. Δερτιλή, Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης 2014, σ. 239.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

